

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора КДІДМ

Вікторія ДУТКА

«22» січня 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У КОСІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ІНСТИТУТІ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА (Нова редакція)

Ухвалено Вченою радою
КДІДМ
«22» січня 2025 р.
Протокол № 5

Введено в дію наказом
ректора КДІДМ
№ 069-01 від 23.01.2025 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Косівського державного інституту декоративного мистецтва (далі – Положення) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII (зі змінами); Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами); Закону України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 року № 504/96-ВР (зі змінами); Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8.04 1993 № 93 (поточна редакція від 20.12.1994); Рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» (2013 р.); Положення про організацію освітнього процесу в Косівському державному інституті декоративного мистецтва; Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у Косівському державному інституті декоративного мистецтва та інших чинних нормативних документів.

Це Положення регулює загальні питання з планування, змісту, організації, проведення і підведення підсумків усіх видів практичної підготовки здобувачів вищої освіти в Косівському державному інституті декоративного мистецтва (далі – Інститут).

1.2 Практична підготовка студентів Інституту всіх форм навчання (далі – здобувачі вищої освіти) є невід’ємною складовою освітньо-професійних програм підготовки фахівців (далі – освітня програма) і спрямована на закріплення теоретичних знань, набуття й удосконалення загальних та фахових компетентностей і практичних навичок, відповідно до вимог стандарту вищої освіти, з певної спеціальності для різних рівнів вищої освіти та форм навчання.

Основним нормативним та організаційно-методичним документом, який визначає види практик, концептуальні засади змісту практичної підготовки фахівця, відповідно до освітньої програми спеціальності, мету, завдання та критерії оцінювання результатів навчання, регламентує послідовність, тривалість і терміни проведення різних видів практик, відповідно до навчального плану, є наскрізна програма практичної підготовки.

1.3 Метою практичної підготовки є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі вивчення певного циклу спеціальних дисциплін, оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними технологіями, методами, формами організації та знаряддями праці у галузі їх майбутньої професійної діяльності, формування здатності систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх у практичній діяльності, використання матеріально-технічної бази практики для набуття фахових компетентностей та поглиблення програмних результатів навчання, формування практичних навичок із вирішення завдань у відповідній сфері професійної діяльності.

1.4 Види та обсяги практик, терміни їх проведення визначаються освітньою програмою підготовки фахівців і відображаються у навчальних планах і графіках навчального процесу.

Зміст кожного виду практики визначається її робочою програмою, яка складається на основі наскрізної програми практичної підготовки.

Обсяг і зміст практичної підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за заочною формою, має повністю відповідати освітній програмі певної спеціальності.

1.5 Місцем проведення практики (далі база практики) можуть бути сучасні підприємства, організації, заклади освіти і науки, установи різних форм власності, організаційно-правових форм як в Україні, так і за її межами.

Бази практики мають відповідати профілю підготовки та освітньому рівню здобувача вищої освіти.

II. ВИДИ І ЗМІСТ ПРАКТИКИ

2.1 Залежно від конкретної спеціальності (освітньої програми) основними видами практики можуть бути:

- етнографічна — для ОС «Бакалавр»
- технологічна — для ОС «Бакалавр»
- проектно-конструкторська — для ОС «Бакалавр»
- переддипломна — для ОС «Бакалавр» та ОС «Магістр»
- педагогічна — для ОС «Магістр»
- науково-дослідницька – для ОС «Магістр».

2.2 Метою етнографічної практики є вивчення художньо-професійної грамоти та майстерності, що розвиває у студента прагнення до дослідницької роботи в напрямі вивчення кращих зразків народної матеріальної культурної спадщини, методики системного аналізу музейних експонатів, формування навичок графічного замальовування старожитніх предметів народного побуту. Етнографічна практика є частиною навчального процесу і проводиться в кінці II семестру I-го курсу навчання. Практика проходить у фондах музеїв Косова, Коломиї, Івано-Франківська, різноманітних приватних музеях Львівської, Івано-Франківської, Волинської, Тернопільської та інших областей, на території яких функціонують осередки народної творчості.

2.3 Метою технологічної практики є ознайомлення студентів з технологічними процесами обробки матеріалів, виготовлення творів декоративно-ужиткового мистецтва та роботою на спеціальному обладнанні. Практика проводиться в кінці IV семестру II-го курсу навчання. Базами технологічної практики можуть бути спеціалізовані майстерні Інституту або майстерні народних та професійних майстрів-художників (за угодами між ЗВО та ФОП).

2.4 Метою проектно-конструкторської практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок з проектування та виконання творів декоративно-ужиткового призначення. Метою практики є розвиток творчого мислення та закріплення практичних навичок виконання творів декоративного мистецтва.

Практика проводиться в кінці VI семестру III-го курсу навчання. Базами проектно-конструкторської практики є спеціалізовані майстерні Інституту та можуть бути сучасні підприємства, які відповідають профілю підготовки та освітньому рівню здобувача вищої освіти (за угодами між ЗВО та підприємствами).

2.5 Метою педагогічної практики є підготовка студентів до педагогічної діяльності, удосконалення набутих знань, умінь і навичок; формування професійних якостей викладача. Практика проводиться в кінці I семестру I-го курсу навчання (ОС «Магістр»). Базами педагогічної практики можуть бути заклади освіти різних рівнів (коледжі, ліцеї, школи), заклади позашкільної підготовки (студії, гуртки), які відповідають профілю підготовки та освітньому рівню здобувача вищої освіти.

2.6 Метою науково-дослідницької практики: оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації досліджень в галузі, набуття студентами навичок самостійної дослідницької практичної діяльності; систематизація, закріплення й розширення теоретичних і практичних знань, умінь й навичок за фахом; уміння проводити наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання, формування на базі одержаних в інституті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи.

2.7 Метою переддипломної практики ОС «Бакалавр» є закріплення теоретичних знань і практичних навичок, удосконалення загальних і фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, шліфування здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі декоративно-ужиткового мистецтва. Практика проводиться в кінці VIII семестру IV курсу навчання. Базою практики можуть бути майстерні Інституту або сучасні підприємства, які відповідають профілю підготовки ОП.

2.8 Метою переддипломної практики ОС «Магістр» є закріплення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі навчання, ознайомлення безпосередньо у творчих майстернях, студіях, на підприємстві з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, розроблення конструкторської документації, відпрацювання виробничих вмінь зі спеціальності, розвиток професійного мислення, прищеплення умінь організаторської діяльності в умовах трудового колективу. Практика проводиться в кінці II семестру I курсу навчання. Базою практики можуть бути сучасні підприємства, які відповідають профілю підготовки ОП.

2.9 Зміст і послідовність (графік) проходження кожного виду практики, а також форми контролю та звітності визначаються її програмою, яка розробляється науково-педагогічними працівниками відповідної кафедри згідно з освітньою програмою та навчальним планом.

Програма практики має містити чітко визначені цілі, завдання та критерії їх оцінювання, а також компетентності і програмні результати навчання, які мають бути сформовані або поглиблені в результаті виконання завдань практичної підготовки.

2.10 Якщо освітня програма підготовки фахівців певного освітнього рівня передбачає проведення декількох видів практик, у т. ч. на різних рівнях вищої освіти, то з метою розмежування їх цілей і завдань, уникнення дублювання функцій, які має виконувати здобувач вищої освіти за програмою кожної практики, випускова кафедра розробляє наскрізну програму практичної підготовки здобувача вищої освіти з певної спеціальності. У програмі визначаються конкретні рекомендації до кожного виду практики, їх цілі і

завдання, форми контролю, а також компетентності й практичні навички, які мають бути сформовані у здобувачів вищої освіти. На основі наскрізної програми розробляються програми кожного із видів практики, передбачених освітньою програмою. Програми розглядаються на засіданні кафедри (методичному семінарі) і затверджуються її завідувачем. Окрім наскрізної та програм окремих видів практик, кафедри можуть розробляти інші навчально-методичні документи, що спрямовані на покращення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти, у т. ч. методичні рекомендації до проведення лабораторних і практичних (семінарських) занять, курсового і дипломного проектування, виконання індивідуальних завдань практичного спрямування для здобувачів вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва тощо.

Крім цього, при формуванні освітньої програми проектні групи повинні передбачити необхідні види практично орієнтованих складових освітніх компонентів, що дозволять здобувачам набути загальних та фахових компетентностей і отримати необхідні практичні навички, у т. ч. у процесі виконання передбачених навчальним планом практичних занять, лабораторних робіт, індивідуальних завдань, підготовки проектів, навчальних екскурсій тощо.

III. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1 Практика здобувачів вищої освіти Інституту проводиться на базах практик, які мають можливість забезпечити необхідні умови для виконання програми певного виду практики.

3.2 Місцем проведення (базою) практики можуть бути сучасні підприємства (організації), установи різних галузей господарства, науки, освіти, культури, заклади вищої освіти (ЗВО) як в Україні, так і за її межами; навчальні, навчально-виробничі майстерні, навчально-практичні центри за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програми практики.

Здобувачі вищої освіти заочної і дистанційної форм навчання можуть самостійно, за погодженням із випусковою кафедрою, підібрати для себе місце проходження практики й запропонувати його, подавши на кафедру відповідний лист-погодження від організації чи підприємства тощо.

3.3 З метою отримання первинних професійних навичок етнографічна практика може проводитись у навчально-методичному кабінеті Інституту.

3.4 Педагогічна практика студентів ОС «Магістр» може проводитися на базі Фахового коледжу Косівського державного інституту декоративного мистецтва.

3.5 З базами практики (підприємствами, організаціями, установами) Інститут укладає двосторонні угоди про проведення практики за встановленою формою.

Тривалість дії угоди погоджується договірними сторонами і може визначатися на період проведення конкретного виду практики або на термін до п'яти років.

3.6 Бази практики, мають відповідати таким вимогам:

- можливість надання здобувачам вищої освіти на час практики робочих місць;
- наявність виробничих та структурних підрозділів, що відповідають спеціальності (освітній програмі), за якою здійснюється підготовка фахівця;
- надання здобувачам вищої освіти можливості виконання завдань практики;

- надання здобувачам освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, фондами, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;

- можливість подальшого працевлаштування випускників;

- наявність житлового фонду (за необхідності).

3.7 Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання, які працюють за обраною спеціальністю або мають відповідний досвід практичної роботи, за рішенням випускової кафедри, можуть звільнитися від проходження проектно-конструкторської практики (у т. ч. переддипломної), однак вони зобов'язані оформити звіт відповідно до програми практики й захистити його у комісії з диференційованою оцінкою.

У цьому випадку здобувачеві зараховується практика і присвоюється та кількість кредитів ЄКТС, яка призначена відповідною освітньою програмою. При цьому звітність про практику має відповідати її програмі і навчальному плану.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

4.1 Відповідальність за організацію, проведення та контроль виконання програми практики покладається на проректора з навчальної роботи.

Загальне організаційне керівництво практикою здійснює завідувач практиками.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою і контроль за виконанням її програми забезпечує випускова кафедра Інституту.

4.2 Організаційними заходами, що забезпечують підготовку практики та відповідальними за її порядок проведення практики є:

- складання тематики індивідуальних завдань на практику (керівники практик випускової кафедри);

- підготовка необхідної документації для проведення практики та забезпечення нею здобувачів вищої освіти: щоденник практики, направлення тощо (завідувач практиками);

- визначення баз практики і укладання угод на її проведення між Інститутом та підприємствами (організаціями), установами (кафедри, юрисконсульт Інституту);

- розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики, призначення керівників та підготовка проекту наказу ректора Інституту (завідувач кафедри, завідувач практиками);

- проведення із здобувачами вищої освіти інструктажу з техніки безпеки та ознайомлення із порядком і правилами проходження практики (керівники практики, головний інженер Інституту, представник бази практики);

- аналіз ефективності організації практичного навчання та модернізація робочих програм практик (гарант ОП, проректор з навчальної роботи).

4.3 Наказом ректора Інституту про проведення практики здобувачів вищої освіти зазначаються:

- бази та терміни проведення практики;

- закріплення здобувачів вищої освіти за базами практики;

- закріплення керівників практики від Інституту за здобувачами;

- посадова особа, на яку покладається контроль за виконанням наказу.

4.4 Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність здобувачів вищої освіти і керівників практики, є робоча програма практики. Зміст робочої програми практики має відповідати вимогам стандарту вищої освіти з певної спеціальності і певній освітній програмі, враховувати специфіку спеціальності, переглядатись і оновлюватися, відповідно до змін освітньої програми, але не рідше, ніж один раз на п'ять років.

Програми практики для нових освітніх програм спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців в Інституті, мають бути розроблені і затверджені не пізніше, ніж за семестр до початку їх проведення.

4.5 Програма практики має містити такі розділи:

- мета і завдання практики, компетентності і програмні результати навчання, формування яких вона забезпечує;
- зміст практики;
- організація і календарний план (графік) проходження практики;
- тематика індивідуальних завдань, у т.ч. для здобувачів вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва і не працюють за фахом;
- вимоги до оформлення звіту практики;
- критерії оцінювання завдань практики;
- порядок зарахування навчальних результатів.

Крім того, розділи програми практики можуть містити методичні настанови (рекомендації) щодо її проходження та виконання певних розділів чи завдань, перелік літератури, рекомендовані екскурсії під час проведення практики та інші заходи, що направлені на закріплення і розширення компетентностей і програмних результатів навчання, отриманих під час теоретичного навчання, і набуття практичних навичок у реальних умовах виробництва.

4.6 Індивідуальні завдання розробляються керівником практики від випускової кафедри і видаються кожному здобувачеві вищої освіти незалежно від форми навчання.

Зміст індивідуального завдання має враховувати конкретні умови проходження практики, зокрема можливості бази практики (підприємства, організації, установи), відповідати потребам виробництва, цілям і завданням освітньої програми і програми конкретної практики.

4.7 На початку практики здобувачі вищої освіти проходять інструктаж з техніки безпеки та охорони праці, ознайомлюються з базою практики та правилами її внутрішнього розпорядку, порядком отримання документації та матеріалів тощо.

При зарахуванні здобувача вищої освіти на вільне робоче місце (штатну посаду) на час проходження практики на основі строкового трудового договору, на нього поширюються норми законодавства про працю та правила внутрішнього розпорядку підприємства (установи, організації).

4.8 У випадку зарахування здобувача на штатну посаду за місцем проходження практики, його практична діяльність має відповідати програмі та завданням практики.

4.9 Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та чинними нормами часу, затвердженими наказом ректора Інституту.

V. ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ З ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

5.1 Юрисконсульт Інституту:

- на початку навчального року, за поданням випускових кафедр, укладає угоди з підприємствами (організаціями, установами), які визначені як бази практики, терміном дії від одного до п'яти років;
- укладає разові угоди з підприємствами (організаціями, установами), запропонованими здобувачами вищої освіти й погодженими з кафедрою;
- надає кафедрам інформацію щодо наявності місць практики, згідно з укладеними угодами;

5.2 Завідувач практиками інституту:

- уточнює з базами практики умови її проведення;
- здійснює підготовку проектів наказів ректора Інституту з питань практики та контролює її проведення;
- забезпечує кафедри документацією з питань практики (направлення, щоденник практики тощо);
- аналізує звіти кафедр, за результатами практики, та готує статистичну інформацію для звіту на засіданні Вченої ради чи ректорату Інституту.

5.3 Завідувач випускової кафедри Інституту:

- організовує безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою здобувачів вищої освіти;
- організовує розроблення робочих програм ОК з певної спеціальності відповідно до освітньої програми. Організовує їх оновлення, відповідно до змін освітньої програми, та пропозицій стейкхолдерів;
- сприяє розширенню баз практик, складає відповідну заявку і подає її юрисконсульту для укладання угод;
- розподіляє здобувачів вищої освіти за базами практики з підготовкою додатків до проекту наказу, які подає завідувачу практиками;
- організовує проведення зборів здобувачів вищої освіти з питань проходження практики;
- організовує і проводить перегляди, за підсумками практик; аналізує виконання програми практики на засіданнях кафедри.

5.4 Керівник практики:

- розробляє робочу програму практики;
- розробляє тематику індивідуальних завдань;
- здійснює керівництво і контроль за проведенням практики;
- повідомляє здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики, зокрема: зміст письмового звіту; зміст і вимоги до індивідуального завдання; зміст і форму доповіді, дотримання правил академічної доброчесності тощо;
- подає завідувачеві практики звіт про проведення практики з пропозиціями щодо удосконалення її організації;
- контролює своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до бази практики;
- здійснює контроль за виконанням програми і графіка проведення практики;
- здійснює навчально-методичний супровід проходження практики здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань;
- інформує здобувачів вищої освіти про порядок захисту звітів із практики та підготовки тез на підсумкову конференцію;

- бере участь у роботі комісії, призначеної завідувачем кафедри, із заліку здобувачів вищої освіти на основі звітів про практику. Звіти зберігаються на кафедрі.

5.5 Представник від бази практики:

- організовує проходження здобувачами вищої освіти інструктажу з техніки безпеки та охорони праці;
- проводить екскурсію для здобувачів вищої освіти по території бази практики;
- організовує проходження практики згідно з її програмою;
- визначає місця практики (структурні підрозділи), забезпечує найбільшу ефективність її проходження;
- надає здобувачам вищої освіти можливість користування наявною літературою, технічною та іншою документацією, сприяє збору необхідних даних для виконання програми практики й індивідуального завдання;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку;
- готує відгук та оцінює роботу здобувача-практиканта вищої освіти.

5.6 Здобувач вищої освіти повинен:

- до початку практики одержати від керівника практик направлення, щоденник практики;
- від керівника практики отримати завдання (індивідуальне завдання), методичні матеріали та консультації з оформлення звітності про проходження практики;
- пройти інструктаж щодо порядку проходження практики та з техніки безпеки;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки й виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку бази практики;
- нести відповідальність за виконувану роботу та майно бази практики;
- в останній день терміну закінчення практики оформити звітну документацію та скласти залік про проходження практичної підготовки у відповідній комісії.

VI. ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ ПРАКТИКИ

6.1 Після закінчення терміну практики (в останній день календарного графіка проходження практики) здобувачі вищої освіти, незалежно від форми навчання, звітують про виконання її програми та індивідуального завдання.

Форму звіту з практики визначає її програма.

Письмовий звіт (щоденник практики), який містить відомості про виконання усіх розділів програми та індивідуального завдання, підписаний керівником практики і скріплений печаткою підприємства, разом з іншими документами, здобувач вищої освіти подає керівникові практики кафедри.

6.2 Здобувач вищої освіти захищає звіт (здає залік) про практику перед комісією, яка призначається завідувачем кафедри.

До складу комісії входять керівник практики, інші викладачі кафедри та (за можливості) представник від бази практики.

6.3 Якщо програма практики не виконана здобувачем вищої освіти з поважної причини, то завідувач кафедри, за заявою здобувача та на підставі представлених документів, встановлює йому індивідуальний графік проходження практики.

6.4 Здобувача вищої освіти, який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку або не виконав програму практики без поважних причин, відраховують з Інституту за невиконання індивідуального навчального плану.

6.5 Результат диференційованого заліку з практики заноситься до заліково-екзаменаційної відомості та до залікової книжки здобувача вищої освіти з підписом викладача за двома шкалами оцінювання – національної та ЄКТС.

VII. МАТЕРІАЛЬНО-ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

7.1 Фінансування практики здобувачів вищої освіти Інституту може здійснюватися за рахунок: державних або регіональних коштів, коштів підприємств (організацій, установ) усіх форм власності, закордонних замовників або коштів фізичних осіб.

Для фінансування практики здобувачів вищої освіти можуть залучатися додаткові джерела фінансування, що не заборонені законодавством.

7.2 Оплата праці безпосередніх керівників практики від бази практики здійснюється відповідно до чинного законодавства.

Оплата праці керівників практики від ЗВО здійснюється в обсягах 6 год. на одного студента.

7.3 Під час практики, у період роботи на робочих місцях і посадах з виплатою заробітної плати, за здобувачами вищої освіти зберігається право на одержання стипендії за результатами семестрового контролю.

7.4 Оплата праці майстрів виробничого навчання за забезпечення проведення практик здійснюється в межах посадових окладів.

7.5 Робочий час керівника практики враховується як навчальне навантаження, що заплановане йому на навчальний рік.

VIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження наказом ректора Інституту на підставі ухвали Вченої ради Інституту.

8.2 У випадку внесення змін або доповнень до державних нормативно-правових документів, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і замість них вносяться необхідні зміни, що затверджуються наказом ректора на підставі ухвали Вченої ради Інституту.

8.3 Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Косівського державного інституту декоративного мистецтва розміщується на офіційному сайті Інституту.

Погоджено:

Проректор з навчальної роботи

Галина ЮРЧИШИН

Юрисконсульт

Світлана САБАДАШ-МИЦЬО